

ELM:s identitet

Identitet – Vision – Strategi

Detta dokument togs i första version fram av IVS-gruppen (utsedd av ELMs styrelse) och gick sedan ut på remiss till alla anslutna föreningar, församlingar och regioner. IVS-gruppen har därefter bearbetat dokumentet ytterligare utifrån synpunkter som framkommit i remisser och i styrelsen, för att nu presentera ett slutligt förslag för ELMs styrelse.

ELMs styrelse att antog detta dokument 20 april 2013

ELMs identitet

UTDRAG UR ELMs STADGAR

1 § Ändamål och syfte

Detta missionssällskap, som betraktar den 11 juni 1909 som sin grundläggningsdag, vill förblivande vid den av Kristi kyrka tiderna igenom orubbligt fasthållna sanningen, att hela Bibeln är alltigenom Guds ofelbara ord med oinskränkt auktoritet, och under full anslutning till den evangelisk-lutherska bekännelsen, verka för Kristi rikets tillväxt och bekämpande av allt slags otro och förnekelse.

2 § Uppfyllande av ändamål och syfte

Evangelisk Luthersk Mission – Bibeltrogna Vänner, vidare benämnt Sällskapet, vill verka för att människor kommer till en personlig och levande tro på Jesus Kristus. Sällskapet vill slå vakt om och visa på Bibelns auktoritet och ständiga aktualitet samt bevara och förnya det evangeliska arvet, särskilt Luthers och C.O. Rosenius' undervisning. På denna grund vill Sällskapet

- bedriva mission i Sverige och andra länder,
- kalla, utbilda och sända predikanter och missionärer,
- stödja bibel- och bekännelsetrogen verksamhet samt
- aktivt arbeta mot bibelkritik.

1. INLEDNING

Detta är ett försök att i början av 2010-talet beskriva ELMs identitet, och formulera den gemensamma kärna som vi har att vårda och med Guds hjälp omsätta i handling.

När Evangelisk Luthersk Mission – Bibeltrogna Vänner (ELM) ombildades 2005 behölls 1 §, den portalparagraf som formulerades vid organisationens bildande närmare 100 år tidigare. Den andra paragrafen skrevs om, men behöll delar av sitt tidigare innehåll.

Nu gör vi ett uppdaterat försök att uttrycka vad de första två paragraferna betyder, och vilken inriktning och ram som de anger för det fortsatta arbetet för evangeliet.

Dokumentets målgrupp är i första hand ELMs medlemmar och föreningar. I andra hand övriga intresserade. Syftet med dokumentet är att leda till samtal och, om möjligt, samling kring en förståelse av vad som är ELMs identitet och vision .

I dokumentet används ofta uttrycket ”rörelse”. ELM är en organisation eller ett sällskap som organiserar delar av en väckelserörelse som föregått sällskapets bildande. Att vara en del av ett sällskap på resa är fint, men för att betona även evangeliets dynamiska och omvälvande inverkan på enskilda och grupper har beteckningen rörelse huvudsakligen valts.

Innan vi försöker beskriva ELMs identitet vill vi inledningsvis säga något om vad en identitet är. En människas identitet bestäms inte enbart av hennes önskan att vara en viss typ av människa. Den formas också av en mängd faktorer som hon inte har valt, som, uppväxtmiljö, skolgång, språk och kultur. Identitet och historia hör alltså tydligt samman. Detsamma gäller för

en förening eller sammanslutning som ELM. Vid sidan av våra stadgars portalparagrafer är vår identitet formad av bakgrund, gemensamma erfarenheter och förhållningssätt, mötesformer, personer och personligheter, vänskapsband och mycket annat.

Med den starka kopplingen mellan historia och identitet är det ofrånkomligt att i ett identitetsdokument beskriva ELM-rörelsens rötter, inte i första hand för att kritisera, utan för att vi ska kunna förstå oss själva. Det är i sammanhanget naturligt att också ta upp frågan om ELMs relation till Svenska kyrkan, en relation som lokalt ser olika ut.

Identiteten handlar också om bilden av ELM, det vill säga hur rörelsen ter sig i medlemmars och andras ögon.

Efter att ha beskrivit rörelsens identitet, blir nästa steg att uttrycka en vision. En vision är ett önskvärt framtida tillstånd som utgör en verklig utmaning, men som ändå har ett drag av realism. Ett tredje steg, efter identitet och vision, är frågan om hur ELM ska arbeta, om strategier och metoder för att förverkliga visionen.

Förhoppningen är att arbetet med identitet, vision och strategi ska hjälpa ELM att vara en rörelse som är klar över sitt igår, idag och imorgon – en rörelse som är vital, frimodig och offensiv. Ett sådant mål kan naturligtvis inte i första hand uppnås genom dokument, utan förverkligas genom att vi i bön lever nära Herren och låter oss ledas av honom. Därför är utmaningen för oss i ELM idag att arbeta med Ordet, samtidigt som vi lär av historien och för samtal inom och utom rörelsen.

2. HISTORIA

ELM har sina rötter i den lutherska ortodoxin samt i de pietistiska och herrnhutiska väckelserna under 1700- och 1800-talet. I dessa väckelser fanns en insikt om syndens verklighet och allvar, liksom om förlåtelsens befriande kraft. Man betonade den personliga relationen till Gud, som uttrycktes i både enskilt böne- och andaktsliv och i en enkel och ansvarsfull livsstil. Vidare var man mån om sin nästa och dennes gudstro, vilket gjorde missionen till en hjärtesak. Det var angeläget att alla människor skulle nås och befrias genom evangeliet om Jesus Kristus.

Inom pietismen betonades ofta fromheten och innerligheten i relationen med Gud, medan herrnhutismen i högre grad framhöll segerglädjen och trosvissheten. Båda dessa väckelserörelser har starkt bidragit till att forma ELM, så att vi än idag kan spåra de skiftande trosuttrycken i olika delar av landet.

Under 1800-talet drog den nyevangeliska väckelsen fram över stora delar av vårt land. Förgrundsgestalten var Carl Olof Rosenius (1816-1868). Delar av väckelsens folk organiserade sig 1856 i Evangeliska Fosterlandsstiftelsen (EFS). I Skåne bildades missionsföreningar som Nordöstra Skånes Missionsförening (NSM), Hässleholms Missionsförening (HLM) och Västra Skånes Missionsförening (VSM). Dessa föreningar gav under 1800-talet sitt stöd till EFS yttre missionsarbete, men bevarade ett större lokalt och regionalt självstyre och anslöts inte till EFS.

Omkring sekelskiftet 1900 vann en mer kritisk syn på Bibeln insteg i svensk prästutbildning och fick på så sätt spridning i svensk kristenhet. Även väckelserörelserna påverkades och inom EFS uppstod en konflikt gällande bibelsyn. Mest drivande bland dem som kritiserade EFS ledning och försvarade Guds ords sanning och auktoritet var Axel B Svensson, predikant i Betlehemskyrkan i Stockholm. Resultatet av motsättningarna blev att en minoritet av EFS bildade Bibeltrogna Vänner (BV), som efter att ha utestängts från EFS, år 1911 etablerade självständig missionsverksamhet. Uppslutningen bakom det nybildade sällskapet var bred från de regionala skånska missionsföreningarna och Kristna ungdomsförbundet i Sydsverige. ELM föddes ur en strid bland missionsvänner. En konflikt som rymde hårda ord och omedgörlighet, men också hängivenhet, fromhet och sanningsiver.

3. ORGANISATORISK GRUND

Under väckelsen på 1700- och 1800-talet samlades man i hemmen till så kallade konventiklar, det vill säga möten med bibelläsning, predikan, samtal och sång. Denna mötesform lever fortfarande inom ELM; någon av ELMs predikanter kallas till en öppen samling i ett hem, dit vänner och grannar bjuds in. En annan form av konventikel är vår tids hem-, böne- och Alphagrupper. Även sådana samlingar i nära anslutning till hem och vardag är av stort värde, men för att erbjuda offentlighet och allmän tillgänglighet behöver dessa mötesformer kompletteras.

Under 1800- och 1900-talet kom stormöten och tältmöten att få stor betydelse. Till stormöten samlades missionsvännerna för att i större grupper lyssna till förkunnelse, sång med mera. Tältmötena kom att bli en missionsverksamhet i Sverige genom att kunna flytta närmare människor och sänka trösklarna. På många orter byggdes missions- eller bönhus där man också samlades till regelbundna predikomöten.

Inom väckelserörelsen har den lokala gruppen ofta organiserats i form av en missionsförening. Med ordets första del, mission, anges att man inte endast finns till för sina medlemmar, utan också har ett ärende till dem utanför. Ordets andra del, förening, anger att kristen tro förutsätter gemenskap. På liknande sätt ska uttrycket missionssällskap uppfattas. ELM är först och främst en sammanslutning av kristna med ett gemensamt uppdrag – att vara och sända vittnen för att kalla människor till omvändelse och tro på Kristus. ELM har under långa perioder haft 10-20 missionärer i Östafrika, vilket betytt mycket för att hålla ihop och skapa identitet i rörelsen. ELM är inte ett kyrkosamfund och kan inte helt stå på egna ben i den enskilde kristnes liv. ELM har en roll som ”den lilla kyrkan i den stora kyrkan”.

Sakramenten har traditionellt uppfattats ligga utanför ELMs mandat och syfte i Sverige. Dop och nattvard har därmed inte varit vanligt inom missionsföreningarnas verksamhet, men man har lämnat utrymme för olika lösningar för att medlemmarna ska få del av sakramenten. Ett antal medlemsföreningar/-församlingar firar regelbundet nattvard med vigd präst, och på några platser har särskilda nattvardsföreningar bildats.

ELM står organisatoriskt fritt i förhållande till Svenska kyrkan. Flertalet medlemmar är, och har varit, medlemmar också i Svenska kyrkan. Förhållandet till Svenska kyrkan har ofta varit starkt och levande, både i föreningar och på individnivå.

Samtidigt finns en tradition inom ELM att inte, som det ofta uttryckts, ”tynga den enskildes samvete i kyrkliga frågor”. I denna tradition finns viktiga värden att bevara: Först samvetsfriheten och sedan insikten om att när diskussioner om kyrklig tillhörighet tar överhanden, tenderar vi att få en minskad fokusering på evangeliets förkunnelse. Det är bara en rörelse i frihet – bunden endast till evangeliet – som kan rusta och inspirera den enskilde till att, till exempel genom förbön, bidra till att en kyrka finner och behåller sitt fokus. En mer utvecklad samverkan på organisatorisk nivå innebär visserligen möjligheter men också risker. Därför har vi i stor utsträckning valt att i organiserad form avstå från sådana möjligheter.

ELM är i verklig mening en gräsrotsrörelse. Det finns på många håll en mycket stark lokal och regional självständighet. Tidvis i ELMs historia har denna självständighet utmanats av ambitioner att fastställa vissa uppfattningar, på bekostnad av förståelse för olikheterna inom rörelsen. Omorganisationen 2005 innebar en sammansmältning av en tradition präglad av stort lokalt självbestämmande – tydligast i södra Sverige – med en mer direkt ledarskapstradition – mer utbredd i mellersta och norra Sverige – något som tydliggjorde skillnaderna och medförde slitningar inom rörelsen. Hanteringen av dessa konflikter underlättas av insikt om de historiska skillnader som finns inom ELM. Mot bakgrund av detta är det viktigt att ELMs ledning strävar efter att i hög grad stödja och tjäna de regionala och lokala sammanhangen, och utöva sitt ledarskap i öppen kommunikation med dessa.

4. BEKÄNNELSEGRUND

I våra stadgar återfinns fyra nyckelord som kan användas för att beskriva rörelsens identitet.

Det första är **Bibeln**. För ELM är tron på Bibeln som Guds ord ett omiskännligt signum. Vi vill hålla både Nya och Gamla testamentet högt som Guds sanna och tillförlitliga uppenbarelse med full auktoritet över tro och liv. I Bibeln möter vi Gud själv och lär känna honom.

Att Gud själv väglett Bibelns författare gör att den, trots sin brokighet i stil, genre, tematik etc., uppvisar en inre harmoni. Bibeln är skriven av människor som har varit ledda av den helige Ande. Bibeln är sann i det den uttalar sig om. Bibelns ord och budskap innehåller inga felaktigheter, och vi vill hålla fast vid, upptäcka mer av och växa i kärleken till Guds ord. All ELMs verksamhet ska förankras i Guds ord. Med sitt centrum i evangeliet om Kristus och försöningen i honom är den ett rättesnöre och en levande vägvisare att följa.

Bibeln ska studeras så att Skriftens olika delar får kasta ljus över varandra. När vi läser behöver vi försöka sätta oss in i den tid i vilken Bibeln skrevs och känna igen dess olika textgenrer. Vi vill också lyssna till kyrkans stora lärare samt lära av god, akademisk forskning. Därtill vill vi visa på Bibelns aktualitet genom att förmedla och tillämpa budskapet i vår egen tid. Eftersom Bibeln är Guds levande ord vill vi läsa Bibeln som Guds tilltal in i vår tid och våra liv och låta den vägleda oss i våra olika livssituationer. I Bibelns ljus vill vi förklara, försvara och argumentera för vår tro. Vi vill låta den forma oss på livets alla områden – familjeliv, församlingssyn, studier och arbete, miljöansvar, ägande och förvaltningskap etc.

Vi uttrycker också en villighet att låta oss korrigeras och tillrättavisas av Bibelns ord. I våra enskilda liv har vi att låta Ordet drabba den otro och förnekelse som genom synden kräver ut-

rymme i våra hjärtan. I förkunnelsen bekämpas denna framför allt genom en tydlig undervisning om Guds vilja, en undervisning som också varnar för det som leder bort från Gud. Som rörelse och enskilda har vi att pröva förkunnelsen och avgränsa oss när den inte utgår från Bibelns auktoritet eller när den ger en felaktig förståelse av centrala föreställningar i kristen tro. Dock måste all tillrättavisning vara konstruktiv och ske i kärlek. Det gäller både i relation till varandra och i mötet med den medmänniska som ännu inte lärt känna Kristus. Vi vill framhålla evangeliet och samtidigt visa respekt för människors åsikter och för religions- och yttrandefriheten. När vi tillrättavisar vill vi göra det med vishet och omtanke, och med respekt för skiftande kunskapsnivå och erfarenhet.

Det andra nyckelordet är **Kristi kyrka**. Den manifesteras överallt där Guds ord rent och klart förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. Kristi kyrka är det Guds folk som förenar sina liv med Jesu liv och tillsammans lever ut sin tro i bön, gudstjänst och efterföljelse. Kyrkan är en världsvid gemenskap som vilar på apostlarnas och profeternas lära, sammanfattad i de tre fornkyrkliga trosbekännelserna.

Denna gemenskap är ELM en del av. Tillsammans med bröder och systrar i tron vill vi verka för att evangeliet sprids och Guds ord tas emot och efterföljs. Vi vill också ödmjukt samtala om hur vår tro både överensstämmer med, och skiljer sig från, andra kristnas, och vara beredda att lära oss av andras kristnas upptäckter och erfarenheter i Guds rike.

Det tredje nyckelordet är **evangelisk**. ELM är en rörelse i den evangeliska kyrkan, som har sin grund i reformationen. Vi lyfter fram läran om rättfärdiggörelsen endast genom tron, samt värdet av att förkunna både lag och evangelium. Evangeliet är budskapet om hur Gud i Kristus förenar sig med mänsklig natur för att leva det sant mänskliga och riktiga livet samt lida och dö för världens synd. Genom det åstadkommer han försoning mellan Gud och människan och bjuder oss nu att leva våra liv med en mening och en riktning där slutmålet är det eviga, himmelska livet. Dessa grunder får mycket av den övriga trosläran att hamna rätt.

Från den evangeliska kyrkan hämtar vi också mycket god litteratur och undervisning som fördjupar vår kunskap och förståelse av den kristna tron. I mötet med tidens frågor förnyar vi det evangeliska arvet genom att fostra, utbilda och uppmuntra människor till att bli andliga förebilder som omsätter bibelordet i ord och handling i vår tid.

Det fjärde och sista nyckelordet är **luthersk**. Martin Luther (1483-1546) och Carl Olof Rosenius har på ett särskilt sätt präglat den nyevangeliska väckelsen i Sverige. Dessa lärofäders betoning av att Guds handlande gentemot oss är oberoende av våra känslor eller gärningar är omistlig för oss. Genom sin konkreta och självavärdande bibeltillämpning har de fortsatt att tala och vägleda generationer av kristna i vårt land.

De lutherska läroframställningar som återfinns i Svenska kyrkans bekännelseskrifter (Konkordieboken) är reformationstidens värdefulla försök att sammanfatta och förstå Guds uppenbarelse i Bibeln. Vi ansluter oss helt och fullt till dessa och vill genom utbyte och aktivt deltagande stödja och uppmuntra även andra rörelser och verksamhetsformer i den evangelisk-lutherska traditionen.

Vi måste även reflektera över frågeställningar som inte var omedelbart aktuella vid reformationstiden, eller vid 1800-talets mitt. I en föränderlig tid och kultur dyker ständigt nya frågor

och utmaningar upp. I ljuset av Guds ord och utifrån vår identitet som evangeliskt-lutherskt missionssällskap vill vi förhålla oss till det nya och bidra till samtalet om Kristi kyrkas väg genom vår tids landskap.

5. KALLELSE

ELM är en rörelse som aktivt söker fostra och forma lärjungar till Jesus Kristus från barnsben genom ungdomsåren och vidare upp i vuxen ålder. Till lärjungaskapet hör mission. Gud använder mänskliga budbärare och kallar oss att förkunna evangeliet i hela världen. Som missionssällskap vill ELM sända ut och stödja missionärer, i både vårt land och i andra länder. Vi vill också hjälpa och bistå, inte minst de kyrkor som vi fått vara med och bygga upp i Eritrea, Etiopien, Kenya och Peru. Därtill vill vi utrusta våra medlemmar för det missionerande uppdraget i vardagen. Det är varje kristens kallelse att genom både ord och handling visa på vem Jesus är och varför vi människor behöver honom i våra liv.

Genom mission kallar vi människor till en förvandlande omvändelse och tro. Vi har i Kristus något fantastiskt och livsnödvändigt att dela med oss av. Det vill vi göra i respekt för människors integritet. Vi är medvetna om att vi som kristna själva har mycket att lära av dem som inte delar vår tro. Vi vill också med Jesus som förebild alltid sträva efter att i det missionerande uppdraget se till hela människan och hennes behov.

Vårt uppdrag att missionera har Kristi rikes tillväxt som mål, i både numerärt och fördjupande hänseende. Som missionssällskap är det vårt ansvar att vägleda dem vidare som kommit till tro och hjälpa dem att befästas i sin vänskap med Jesus Kristus. Genom bön, bibelläsning, undervisning och kristen gemenskap ger den helige Ande tron den näring och kraft som en människa behöver för att leva i gemenskap med och efterföljelse av Jesus Kristus.

Därför kallar, utbildar och sänder ELM också predikanter. Dessa utgör kärntruppen bland ELMs medarbetare i Sverige. Eftersom hela vår verksamhet bygger på evangeliets förkunelse är den för sin framtid och tillväxt helt beroende av predikan om Kristus. Utan att berätta om Jesus kan rörelsens liv och glöd inte annat än falna och dö. Lusten och längtan att föra ut evangeliet kommer från Herren själv. Vi ropar till honom att han ska ge oss den.

/IVS-rapporten "Identitet" (antaget av styrelsen 20 april 2013).